

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A. B. Rooth
 Härad: _____ Adress: Lund
 Socken: Kaalskrova Berättat av: Fru Olsson
 Uppteckningsår: 1943 Född år ca 1872 i Kaalskrova

Namn på olika stadsdelar och dess in- vånare.	s. 1-2.	
Kyrkor.	s. 2	
För före de köpa vatten.	s. 3.	
Alamedan.	s. 4.	
Djur i staden.	s. 5.	
Födelsedagar ö. namnsdagar.	s. 5.	H. P. 19; L. u. F. 35
Tranan ö. värfudagen.	s. 6.	H. P. 14
Julen.	s. 6.	L. u. F. 34
Begravningar.	s. 7.	
Bru d grannar förekom ej.	s. 7.	
Blommor till begravningar.	s. 8.	
Ik hundervisning.	s. 9.	
Lörmarken aden; midsommar.	s. 11.	
Ljusinbrenning har ej förekommit.	s. 12.	

Skriv endast på denna sida!

Gatubelysning.	s. 12.
Nattväktare.	s. 12.
Original.	s. 13.
Kyrko - Pelle.	s. 14.
Höglandspark.	s. 15.
Sågen om branden i Karlskrona på 1700-talet o. Svenska kyrkan.	s. 16.
Kyndelmässan har ej firats.	s. 16.
Firandet av Karl <u>XI</u> 's dödsdag.	s. 16.
Julen.	s. 17.
Rosenbom och de blivande stu- denterna.	s. 18.
Försäljning på torg och i bodar.	s. 19.

ACC. N:R M. 8998 /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag är barnfödd på Hantverkaregatan där mina föräldrar hade gård.

Förutom själva stan fanns det andra stödsdelar som kallades Björkholmen, Västerudden, Pantarholmen och Kalvhagen. I Kalvhagen hade Vitus Andersson haft ett hus och där hade han haft sin kreatur någon gång på 1700-talet, och därför har det fått namn av Kalvhagen.

Både på Västerudden och Björkholmen och inne i staden bodde Kronans arbetare och sjömän och underofficerare och mycke varvsarbetare.. Underofficerna hade mycket ofta egna gårdar.

De fingo nöja sig med mycket litet förr och inget kapital hade de i allmänhet men stora familjer hade de.

ACC. NR M. 8998:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kalvhagen var ej så mycket ansedd förr men annars var det mest hyggligt folk i hela staden.

Här var mycket litet hantverkare för det var mest kronans arbetare.

Den runda kyrkan på torget kallades för tyska kyrkan men vilk tyska som gett den det namnet vet jag inge. Där var kyrkogård runt omkring den, men har ej använts under min tid.

Amiralitetskyrkan-han heter Ulrika Pia.

Frimurarekyrkogården" ligger här på Drottninggatan.

Utanför stan var en plats som kallades för Galgamarken och det var väl avrättningsplats men det var ju förstås före min tid.

ACC. N:R M. 8998:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förr fick de gå och köpa vatten för tre styver spannen tala-
de far om. Då fanns det inga pumpar eller brunnar i gårdarna,
jo det fanns men det var inte alls så många. Det fanns utan-
fär en del gårdar på gatan. Det vattnet användes bara om
det var eldsvåda och till rengjöring och sådant.

ACC. N:R M. 8998: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Alamedan.

Mitt emellan träden låg en kanal med träbräder över som vila-
på stenflisor. Där låg förr en brunn som nu är flyttad till
Marinens sjukhus eller till Lasarettet.

Alamedan är ett spanskt ord som betyder trädplanterad gata.

Alamedan hette tills för ett år sen Ö. Amiralitetsgatan men nu
har staden ändrat namnet till Alamedan som gatan alltid kalla
i folkspråket.

ACC: N:R

M. 8998:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag minns i min barndom hade många familjer en gris. Höns
tror jag också de fick ha i staden. De slaktade hemma också.

Det fanns inte på långt när så många speceriaffärer, manufaktu
affärer eller köttaffärer som nu.

I min barndom lydde barnen sina föräldrar.

Fööken Dufvanders far var repslagare. Hennes brorson kän-
ner nog till mycket därom fortfarande.

Födelsedagar och mamnsdagar firades då som nu bara inom fa-
miljen. De kläde inte ut sig och gingo till varandra.

ACC. N:R M. 8998:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kvällen före Vårfurdagen skulle barnen lägga sig i dagsljus för annars kom tranan till dem på natten.

Vi hade ej jultomte men julgran skulle man ha.. Den skulle kläs med papper och blommor av papper och karameller som man gjorde. Man krusade papper och så gjorde man girlander. Barnen fingo hjälpa till att göra sådana pappersskaer när de voro så stora så de kunde.

Ljus och äpplen och pepparkakor och nötter i papperspåsar fint utklippta. Det som kunde gömmas av julgranssakerna gömde man till nästa år.

Julklappar hade vi också. Vi brukade lägga dem under julgranen i stora högar och så fick man titta där om man kunde lä leta ut sin julklapp och de var ju stor nyfikenhet.

ACC. N:R

M. 8998: 7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vid begravningar var det visning av liket och då gick ju de bekanta dit. Det var många som hade intresse av att gå och titta på begravningar när de körde med likvagnen.

Förr lade de granris utanför hemmet innan kistan kördes till kyrkogården det gjordes i allmänhet en timma innan gästerna skulle komma. Då hade de liken hemma tills de skulle begravas.. Somliga satte upp granar också också begravning s dagen.

Brudgranar förekom ej vid bröllop. På landet hade de äreportar men ej i stan.

ACC. N:R M. 8998: 8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Blomsteraffärer fanns det inte förr. Den första blomsteraffären låg där folkets hus nu ligger och det var trädgårdsmästare Jacobsson som ägde den han förestod också Hoglands park.-som jag minns. Det var väl någon gång på 70- 80-talet som den blomsteraffären kom till. Han har en dotter som är gift och bor här i stan.

Det var nog mest svenska blommor som de sålde där. Skulle de ha blommor till begravningar fick de gå runt i gårdarna och titta och där det var vackra blommor på fönstren fick de gå in och köpa blommor. Och så hade de ju gott om trädgårdar med mycket blommo^r i på sommaren. Till begravningar band de både kransar och buketter.

ACC. N:R

M. 8998:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Amiralitetsskolan där fick man sticka stumpor första året och nästa år fick man sy. Tredje året lärde man sig spinna och det fjärde och sista året fick man väva.. Jag vävde ganska mycket i min ungdom. Det var ju inte lätt att lära barnen spinna.

Ämnena som vi läste i skolan var kristendom, svensk historia, naturlär och geografi. På min tid lade de mycket an på räkningen.

Före min tid hade de monitörer - med det var slut när jag där och jag slutade 1879. Då hade vi svarta tavlor att skriva på det var långt förut som de hade haft sandlådor.

På min tid fanns det bara Amiralitetsskolan och folkskolan på Prinsgatan. Och så fanns det många privatskolor som de hade i hemmen. Då hade de ett rum avstängt att användas t

ACC. N:R

M.

8998:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till skolrum. Det var ej så många privatskolor. Det var väl fruarna som rådde om lägenheten där skolan var inymd som unde visade. Privatskolorna voro för barn i skolåldern. Jag gick först i privata skola och sen i folksola. Det var en familj i vår gård och frun där undervisade.

Det fanns bara gossläroverk men inga flickskolor.

Vid hörnet av Skomakaregatan och Arklimästaregatan låg frök-
narna Hammars skola eller pension och det var en föregångare
till folkskolan.

I vår skola behövde ej barnen själva städa för där fanns
en vaktmästare som gjorde det. Han bodde i skolan. Bred-
vid skolan låg ett boningshus och där bodde lärarna och lä-
rarinnorna.

Många skolbarn som gingo i läroverket voro inackorderade
i staden.

ACC. N:R

M. 8998: //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I min barndom började lövmarknaden dagen före midsommarafton och höll på till kl. 12 midsommarafton. Där såldes karameller, blommor, kransar. Det var stora tält uppsatta på torget.

Lövsalar sattes upp på gårdarna till midsommar. De kom in med stora lass med löv då. Sedan gjordes salar på gårdarna eller i trädgårdarna, och så samlades man där så länge lövet var friskt och grönt. Majstänger hade man inte på gårdarna, det kunde möjligtvis vara någon liten majstång som man rest för barnens skull.

ACC. N:R M. 8998:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljusinbrinning har jag ej hört talas om.

Men i min barndom minns jag att det kom en karl varje kväll förbi med en stång över axeln som han körde upp i lyktan så ljuset tändes. Jag tror att de brann med fotogen. Gatlykorna släcktes väl i April eller maj. Vi tyckte det var så roligt att se på lyktegubben.

Min far talade om att tidigare hade det funnits nattväktare som gick runt i staden och sade: "Gud bevara ^{vårt} ~~stad~~ och land från eld och brand" -och så var det något mer och så talade de om hur mycket klockan var slagen. Då brände vi fotogen det var inte alls så bekvämt som nu.

ACC. NR

M.

8998-13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spitan var ett gammalt original som bodde på Smedjegatan.

Stojan var också ett original och hon bodde på Björkholmen.

De sade att Spitan tog barn och Stojan stack knappnålar i huvudet på dem. Så barnen voro så rädda för dem.

Nu finns här en sådan liten gumma som kallas för Dollarprinsessan och hon ger sig alltid på barnen.

Spitan och Stojan var två gamla fröknar. Spitan kallades väl så för hon hette kanske Spit.

Grosshandlaren i fria luften" var också ett gammalt original.

Han hade krokiga ben och bar en korg på var arm. Han köpte upp litet nålar och korta varor och så gick han omkring och sålde. Han kallades alltid för Grosshandlaren. Han dog väl någon gång på 90-talet.

När hans syster Anna dog sade han:" Vi tog att så nätt,så

ACC. N:R

M. 8998:14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nätt (begravningen), men det tog ändå 6 riksdaler. 11

En gång när hon låg sjuk kom det två fruar på besök till henne och då låg hon bara på liksom en liten tältstol och då tyckte de att hon kunde väl ligga i soffan i stället. Men då sade hon; "Nej jag kan inte ligga i soffan för där har min bror alla sina hattar."

Kyrko-Pelle var en mycket kviök och dräpande karl. Hans far hade varit ~~mycket-kviök-och-dräpa~~ vaktmästare i Amiralitetskyrkan. En dag kom han och sköt en kättra på gatan när han mötte borgmästaren och då ^{lyfte}frågade han på hatten och frågade: "Är det tillåtet att skjuta i stan?" - "Nej!" - "Ja då drar jag den väl då", sade han och börade draga skottkärran efter sig i stället.

ACC. N:R

M. 8998:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Osterman var av en gammal fin Karlkronasläkt. Han lyfte alltid mycket artigt på mössan för skolbarnen. Och när det ringde i kyrkan vid begravningar lyfte han alltid mycket vördnadsfullt på hatten. Han hade studerat och blivit underlig.

Hoglandspark var tidigare en mad. I min barndom var där ett högt staket runt om men det togs visst bort för några år sedan.

ACC: N:R

M. 8998:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det går en vacker historia att vid någon brand i Karlskrona
-det var väl någon gång på 1700-talet- så klarade Tyska kyrka
sig. -(Där predikades på Tyska.- Och till tack för att kyr-
kan och staden? blev skonad så skänkte fruarna i staden sina
guldringar för att färgylla korset på Tyska kyrkan. *(Omrättat av
folkskolkärrinnan Martina Olsson - dotter till ...)*

Förr fanns här både garveri och färgeri.

Kyndeismässa har aldrig firats här.

Förr firade vi alltid Karl XI:s dödsdag det var den 24 el
25 november. Det var festligt med marshaller och truppuppvis
ning. Man gick upp till Karl XI:s statyn och där musicerades
det. Det är nu bortlagt. Det var alltid så akllt och snö-

ACC. NR

M. 8998:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

igt den dagen. (Påskat av Folkshöllärsavsnittet
Martina Olsson - dotter till fru Olsson.)

Här var ej någon särskild Märtenstest.

Julaften hade vi lutfisk och gröt. Dopp i grytan- var säker-
ligen blott tradition i vissa släkter och ej allmänt här.

Juldagen brukade vi ha grönkålssoppa och förkorade ägg och
revbensspjäll och tårta till efterrätt. När jag var barn
brukade vi ha bruna bönor och skinka på juldagen till middag.

ACC. N:R M. 8998:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rosenbom.

Rosenbom är gjord på varvet och skall föreställa en gammal
båtsman från Gustav den III:es tid.

Vid studentexamen skall de nu gå dit och lägga slantar med
sitt årtal på den dagen de anmäler sig till studentexamen
eller innan första skrivningen eller när det är. Men det
är något nytt som de har börjat med. De går dit i trupp och
så skall de visst lägga lika många slantar som de ha år.
Det är visst något som de ämnar göra till tradition.

ACC. N:R M. 8998:19

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gubben Lind hade stånd vid Fiskbron. Där var nämligen bodar vars framsida användes som disk. Han sålde rostiga nålar och korta varor. På Fisktorget såldet kött i de här bodarna. Fisk såldes direkt från båtarna. Det var bara fiskare som kom in med sina båtar.

På stora torget såldes trädgårdsprodukter men det såldes också i båtar nere vid Fiskbron. Först låg trädgårdsmästarnas båtar och litet längre fram stod fiskargummorna i sina båtar och där fick man räcka pengarna över vattnet till dem och ibland föll pengarna i vattnet.

Bodarna stod i en lång rad. De voro byggda där. Det var slaktare som hade dem, stora slaktare som slogos där igalnd.